

Het spel en de knikkers

Het landbouwerhaal wordt een klucht

FRANK KALSHOVEN

Lachen is gezond, en door de reacties in Nederland op de Russische boycot van voedsel viel er deze week al twee keer hardop te schateren. Eerst om de eerste partij opgekochte tomaten. Vervolgens om CDA-fractie leider Buma, die in de Volkskrant pleitte voor voedselautarkie. Het landbouwerhaal verandert zo zoetjesaan in een klucht.

De Russische handelsboycot leidde tot een scherpe prijsval voor versproducten, en Europa besloot tot een opkoopregeling. Tuinders kunnen partijen sinds afgelopen week uit de markt halen en worden hiervoor dan gecompenseerd. Alle tuinders moeten hieraan meebetalen. Omdat er na opkopen minder aanbod is, zullen de marktprijzen herstellen, is de gedachte.

Afgelopen zaterdag werd duidelijk dat de prijzen zich al hadden hersteld - niet vanwege extra vraag, maar omdat het aanbod was ingekrompen als gevolg van kouder dan gebruikelijk weer. Het prijseffect van een handelsboycot is blijkbaar even groot als een paar koudere weken.

Maar de regeling bestaat, dus wordt er ook gebruik van gemaakt. De Volkskrant meldde donderdag dat 56 Nederlandse tuinders zich hebben gemeld voor een regeling bij de uitvoerende Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. De krant noteerde droog. 'De eerste opgekochte tomaten zijn gisteren aanbeld bij de voedselbank in Arnhem. Het gaat om 4.000 kilo verse tomaten.'

Ik dacht nog even dat het een foutje was, maar ook De Gelderlander meldt dit gewicht. Dat was schaterlach één. De gebruikelijke marktprijs voor zo'n partij is - euro per kilo - 4.000 euro, peanuts. En als 4.000 euro de gemiddelde schade zou zijn van de 56 tuinders (wat we niet zeker weten), komt het totaal dus op dik twee ton.

Ook CDA-fractie leider Sybrand Buma werkte - in dezelfde krant - op de lachspieren. Volgens hem moeten we in Nederland 'strategisch kiezen voor

een Nederlandse landbouwsector die voorziet in de productie van ons dagelijkse voedsel. We mogen niet afhankelijk worden van instabiele landen.'

Hoe onwetend kan een mens zijn?

Nederland exporteert jaarlijks voor zo'n 75 miljard euro aan voedsel. Het is daarom op de Verenigde Staten na de grootste voedslexporteur ter wereld. De oorzaak hiervan is de hoge productiviteit van de Nederlandse landbouw, die een factor vijf hoger is dan het Europese gemiddelde. Een kwart van alle tomaten in de wereld wordt geëxporteerd door Nederland. Dit zet overigens de leverantie aan de Arnhemse voedselbank nogmaals in het juiste perspectief.

Met het voedsel geproduceerd in Nederland kunnen we alle 16,7 miljoen Nederlanders waarschijnlijk drie keer voeden.

Naast lachwekkend is Buma's standpunt ook gevaarlijk, omdat het ronduit protectionistisch is. Hij beperkt zich hierbij niet tot voedsel. Buma wil ook de energie- en handelspolitiek in het teken stellen van 'onze vrijheid en veiligheid op lange termijn'.

Welke landen profiteren het meest van vrijhandel? Kleine, open economieën. Hoe karakteriseren we de Nederlandse economie ook alweer? O ja, als kleine, open economie. In de afgelopen crisisjaren, het eerste jaar uitgezonderd, was het de export die de Nederlandse bestedingen nog een beetje op niveau wist te houden. Niet voor niets kijken mensen die de Nederlandse economie in de gaten houden altijd met een schuin oog naar de maandelijkse wereldhandelsmonitor van het Centraal Planbureau.

Dat autarkie leidt tot indrukwekkend inkomensverlies voor Nederland is zeker. Of autarkie het door Buma gewenste effect heeft - meer vrijheid en veiligheid - is twijfelachtig. Handel scheidt een gemeenschappelijk belang tussen landen en dus enige lotsverbondenheid. Autarkie leidt tot isolatie, waardoor aan eventuele agressie minder nadelen kleven.

Grappig wordt de landbouwklucht dus zeker, maar er zit ook een zurige bijmaak aan.

Frank Kalshoven is directeur van De Argumentenfabriek.

Reageren? frank@argumentenfabriek.nl